

4.6

Veileder til kontrollinstruks

Periodisk kontroll av traktor

Generelt

Henvisning til krav eller forskrifter

Der kontrollinstruksen henviser til kravene eller forskriftene, legges blant annet følgende forskrifter til grunn:

- Kjøretøyforskriften (gjelder traktor registrert første gang før 1. september 2016)
- Forskrift om kjøre- og hviletid
- Forskrift om bruk av kjøretøy
- Forskrift om godkjenning av traktor og tilhenger til traktor (traktorforskriften) (gjelder traktor registrert første gang 1. september 2016 og senere)

Kontroll av traktorens identitet

Identitetskontroll er svært viktig i forbindelse med PKK. Det er essensielt å forvise seg om at det er riktig traktor som blir fremstilt for kontroll.

Kontrollen skal avbrytes dersom kontrolløren har sterk mistanke om, eller har konstatert, at den fremstilte traktoren har feil eller falsk identitet. Kontrolløren må i slike tilfeller varsle Statens vegvesen og be traktoreier henvende seg til en trafikkstasjon.

Eksempel på slikt forhold er tydelig tegn på manipulasjon av det innslåtte understellsnummeret. Ved åpenbart kriminelle forhold bes kontrolløren også om å varsle politiet umiddelbart.

Kontroll av avregistrerte traktorer

Eier av traktor kan selv avregistrere traktoren sin elektronisk uten at kjennemerkene innleveres til Statens vegvesen. Det kan derfor forekomme at som traktor fremstilles til kontroll er avregistrert og dermed ikke har gyldig trafikkforsikring, til tross for at traktoren har kjennemerke påmontert. Vi anmoder derfor om at det undersøkes om traktoren er påregistrert eller avregistrert før kontrollen påstartes. Denne informasjonen finnes både i innrapporteringsløsningene for kontrollsedler og på Statens vegvesen sine nettsider. Husk å ta av ordinært kjennemerke dersom det skal brukes prøvekjennemerke ved prøvekjøring.

Slitasjegrader på kjøretøy og fabrikantens toleranser

Periodisk kontroll er en «øyeblikkskontroll» som tar for seg tilstanden der og da. Kontrollen skal ikke si noe om fremtidig bruk, og skal ikke erstatte service og vedlikehold. Under denne kontrollen kan man derfor til en viss grad tillate slitasje utover fabrikantens slitasjegranser, siden fabrikantens slitasjegranser ofte må sees i sammenheng med traktorens serviceintervaller. En kontrollør bør være oppmerksom på fabrikantens spesifikasjoner, men ikke utelukkende benytte dette i kontrolløyemed. Mange av kontrollmetodene innebærer en ren visuell kontroll der måling ikke er mulig uten demontering. Kontrolløren skal ved mange av kontrollpunktene bedømme om avvik har betydning for trafiksikkerheten på kontrolltidspunktet.

Det er en fordel om kunden blir informert om feil/mangler som ikke utgjør en mangelmerknad der og da, fortrinnsvis skriftlig. Dette kan gjelde eksempelvis slitte komponenter som ikke utgjør en mangelmerknad på kontrolltidspunktet.

Utstyr montert av fabrikant

Alt utstyr som er montert og som er omfattet av kontrollinstruksen skal kontrolleres, uavhengig av om utstyret var montert av fabrikant eller om det er ettermontert. Dette skal gjøres uavhengig av om det var krav til utstyret på registreringstidspunktet eller ikke.

Dersom eier ønsker å fjerne utstyr i stedet for utbedring er utgangspunktet at traktoren må fremvises på trafikkstasjon for eventuell godkjenning med tilhørende vognkortmerknad, dersom det var krav til dette utstyret på registreringstidspunktet.

Utstyr det ikke var krav til på registreringstidspunktet kan fjernes såfremt dette ikke medfører at traktoren ikke lenger tilfredsstillende tekniske krav. Når det gjelder fjerning av elektrisk utstyr så anses det som fjernet dersom det er permanent bort-koblet, inkludert varselindikator.

Eksempler på utstyr som tillates fjernet uten at traktoren må forevises trafikkstasjon er tåkelys foran og bak, og lesseapparat.

Eksempler på utstyr som krever forevisning trafikkstasjon for eventuell godkjenning og innføring i vognkort av at utstyr er fjernet/bortkoblet, er endringer av bremsesystemet og stabilitetssystem. Et av vilkårene for godkjenning er at det fremlegges dokumentasjon fra kjøretøyfabrikanten eller kompetent uavhengig laboratorium, som dokumenterer at kjøretøyet fremdeles tilfredsstillende tekniske kravene som lå til grunn ved registrering første gang. For ytterligere veiledning, ta kontakt med trafikkstasjon.

Feilaktig reparasjon og modifisering

Feilaktig reparasjon eller modifisering skal anmerkes på «ikke i samsvar med krav» dersom det ikke eksisterer en passende mangelmerknad på det aktuelle kontrollpunktet.

Feil/mangel som ikke er omfattet av kontrollinstruks

Det er kun oppsatte punkter i kontrollinstruksen som skal kontrolleres. Feil/mangel på traktoren ut over dette utgjør ikke mangelmerknad.

Kontrollmetoder som beskriver bruk av to personer

Flere kontrollmetoder er beskrevet slik at gjennomføring av kontrollen krever bruk av to personer. Det er tillatt å gjennomføre disse kontrollpunktene ved bruk av en kontrollør forutsatt at man oppnår en likeverdig kontroll av traktoren som kontrolleres. Vi viser i den forbindelse til innledningen i kontrollinstruksen.

For disse kontrollpunktene er det derfor ikke nødvendig å gjøre kontrollen eksakt slik det er beskrevet såfremt det benyttes utstyr og/eller metoder som sikrer at man oppnår det samme. Det er viktig å se kontrollmetodene og mangelmerknadene i sammenheng ved utarbeidelse av alternative kontrollmetoder for disse kontrollpunktene. Alternative kontrollmetoder må derfor være utformet på en slik måte at de er dekkende for de mangelmerknader som faktisk kan ilegges ved det enkelte kontrollpunkt for det kjøretøyet som kontrolleres. De alternative kontrollmetodene fritar deg ikke fra å bruke pliktig utstyr der dette er beskrevet under kontrollmetode.

Etterkontroll

Ved etterkontroll skal det kontrolleres om reparasjonen er fullgodt utført og ikke har medført følgefeil. Eksempelvis er ikke en reparasjon fullgodt utført dersom det var ilagt mangelmerknad med bedømming 3 for dårlig bremsevirkning ved hovedkontroll, og resultat ved etterkontroll i utgangspunktet tilsier bedømming 2.

Dersom reparasjonen har medført følgefeil som ville utgjort mangelmerknad ved hovedkontroll, godkjennes ikke mangelmerknamen.

Trykkluftanlegg for tilhengerbremseser

Alle kontrollpunkter som gjelder trykkluftbremseser skal kontrolleres dersom traktoren har trykkluftmekaniske bremseser og/eller eget trykkluftanlegg for tilhenger. Unntatt fra dette er dersom traktoren kun har trykkluftanlegg for tilhenger og dette er permanent bortkoblet inkludert tilslutning til tilhenger.

Kjøretøyteknisk regelverk

Dersom man er i tvil om traktoren er godkjent etter kravene i Traktorforskriften eller Kjøretøyforskriften skal de lempeligste kravene legges til grunn for kontrollen.

Merk at i perioden fra Traktorforskriften trådte i kraft og frem til 31.12.2017 kunne traktorer godkjennes ved bruk av kravene i Kjøretøyforskriften. Dette var en alternativ mulighet ved nasjonal typegodkjenning, og en form for overgangsordning til Traktorforskriften.

Enkeltgodkjente traktorer kan være godkjent etter kjøretøyforskriften også etter 31.12.2017, disse vil ikke ha typegodkjenningsnummer i vognkortet.

Kontrollpunkter

0. IDENTIFIKASJON AV KJØRETØYET

0.2. Kjøretøyets understellsnummer/serienummer

Dersom det er påmontert braketter e.l. over det innslåtte understellsnummeret som gjør at understellsnummeret ikke kan leses i sin helhet, utgjør dette mangelmerknad c).

Som en del av etterkontrollen kan brakett e.l. demonteres for avlesning av understellsnummer, alternativt må traktoreier kontakte trafikkstasjon for evt. ny innpreging av understellsnummer.

1. BREMSEANLEGG

1.1.1. Brems pedal

Bremsepedalene skal frakobles for funksjonskontroll av mekanisme/indikator mv. dersom traktorens bremsepedaler har hurtigkobling.

Dersom bremsepedaler ikke kan sammenkobles utgjør dette mangelmerknad c).

Mangelmerknad c) ilegges også dersom hurtigkoblingens lås og/eller indikator ikke fungerer korrekt.

1.1.1.1. Bremserør

Uttrykket «bremserør» dekker også nylonrør der slike er montert.

Dersom man med sikkerhet kan si at det er montert kobberbremserør skal avstanden mellom klamringene ikke overstige 25 cm. Dette gjelder ikke dersom det er montert kobbernikkelrør. Det aksepteres da gjenbruk av originale festepunkter.

1.1.1 Retarderanlegg

Retarderanlegg kontrolleres ikke på traktor.

1.1.20 Automatisk aktivering av tilhengerbrems

Kontrollpunktet gjelder traktorer som har tilkobling for trykkluft til tilhenger og gjelder kun traktorer registrert fra og med 1. januar 2018 (godkjent etter traktorforskriften).

1.1.23 Kretsbeskyttelsesventil/trykksikringsventil/varsel for bremsekretsfeil

De beskrevne kontrollmetodene for trykkluftbrems gjelder kun traktorer med trykkluftmekanisk driftsbremseanlegg, altså ikke traktorer som kun har trykkluftanlegg for tilhenger.

1.1.24 Styring av tilhengerbrems (driftsbremse)

Kontrollpunktet er kun aktuelt for traktorer som har tokrets trykkluftsystem.

1.2.1 Ytelse – driftsbrems

Kontrollpunktet skal gjennomføres ved prøvekjøring med sammenkoblet bremsepedal (ikke styrebremse). Dersom dette ikke er mulig, skal det ilegges mangelmerknad g) og kontrollpunktet gjennomføres ved etterkontroll.

1.2.2 Bremsvirkning

Kontrollpunktet skal gjennomføres med sammenkoblet bremsepedal (ikke styrebremse). Dersom dette ikke er mulig skal det ilegges mangelmerknad d) og kontrollpunktet gjennomføres ved etterkontroll.

Traktorens totale bremsvirkning vurderes ved prøvekjøring. Ved tvil gjennomføres retardasjonsmåling.

I de tilfellene det gjennomføres retardasjonsmåling benyttes avlest bremsvirkning ved retardasjonsmåling (peak). Måleresultatet benyttes direkte, og det skal altså ikke gjøres en oppregning opp mot traktorens tillatte totalvekt.

1.4.1. Ytelse – parkeringsbrems

Kontrollpunktet tar for seg skjevhet/manglende bremsvirkning eller at parkeringsbremsen henger på, altså kontroll av parkeringsbremsens funksjon uten å vurdere om parkeringsbremsen har god nok virkning til å holde traktoren i ro.

1.4.2. Virkning – parkeringsbrems

Kontrollpunktet tar for seg om det er tilstrekkelig bremsvirkning i parkeringsbremsen i henhold til kravene, altså om parkeringsbremsen klarer å holde traktoren i ro i en bakke med bestemt helling. For traktorer vurderes parkeringsbremsens virkning i en bakke med kjent helling eller ved annen egnet metode.

1.8. Bremsvæske

Det er kokepunktet på bremsvæske fra traktorens beholder som skal kontrolleres. Kontroll av kokepunkt skal ikke utføres dersom det medfører demontering utover enkle deksler/luker for å komme til beholderen. Kontrollen skal heller ikke utføres dersom det ikke lar seg gjøre å få ut en bremsvæskeprøve av beholderen.

2. STYRING

2.1.3 Styremekanismens tilstand

Ved vurdering av støvmansjetter skal det ilegges mangelmerknad l) dersom det er hull i mansjetten (mulighet for inntrengning av fremmedlegemer/væske). Mangelmerknad n) ilegges ved større hull/flenger.

2.1.5 Servostyring

Ved ren hydrostatisk styring er det oljenivå for hydraulikkanlegget på traktoren som kontrolleres.

2.2.1. Rattets tilstand

Løst grep på rattkrans utgjør ikke mangelmerknad forutsatt at det ikke påvirker sikker manøvrering av traktoren.

Det skal ikke ilegges mangelmerknad for påmontert rattkule på traktor.

3. SIKT

3.3. Speil

Ved kontroll av utvendig speil trenger man ikke å kontrollere om speilene er ettergivende såfremt speilene fremstår som originale og åpenbart er konstruert som ettergivende. Dersom det er tvil om speilenes størrelse samsvarer med kravene, vurder om speilene tjener formålet ved kjøring på vei (ikke åpenbart er for små). Det er ikke krav om vidvinkelspeil ved PKK.

3.4. Vindusvisker frontrute

Mangelmerknad h) knyttet til selvparkering skal ikke ilegges dersom fører på en enkel måte kan få parkert vinduspusser i riktig posisjon ved bruk av bryter til vinduspusser.

4. LYKTER, REFLEKSINNRETNINGER OG ELEKTRISK UTSTYR

Defekte dioder i andre lamper enn hovedlykter

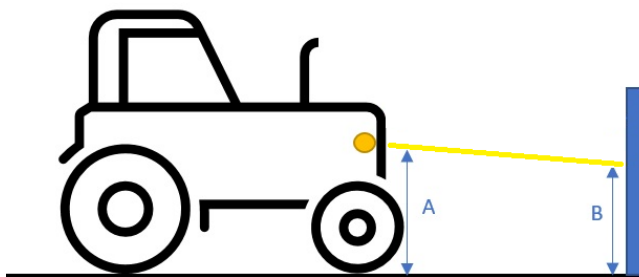
Ved defekte dioder skal det gjøres en skjønnsmessig vurdering med tanke på om lyset fra lykten åpenbart er for svakt som følge av at mange av diodene er defekte. Som hovedregel anses lyset som for svakt dersom mer enn 1/3 av diodene ikke virker, men for enkelte kjøretøy kan lyset være tilstrekkelig sterkt også dersom mer enn 1/3 av diodene ikke virker.

Merk at dette ikke gjelder hovedlykter.

4.1.2 Hovedlykter – innstilling

Det skal kontrolleres at hovedlyktenes innstilling har en nedvinkling, altså at lysstrålen ikke peker rett frem eller oppover. Dette kontrolleres med traktoren plassert på tilstrekkelig flatt underlag. Kontroller høyden fra bakken opp til lys/mørke-grense så nært hovedlyktene som praktisk mulig (A), kontroller deretter at høyden fra bakken til lys/mørke-grense noen meter foran hovedlyktene (B) er lavere. Målingen utføres med egnet innretning der lys/mørke-grensen er synlig (stav/planke e.l.).

Kontroller også om lyktenes innstilling ikke åpenbart er for lav.

4.10. Elektrisk forbindelse mellom motorvogn og tilhenger

Det skal ikke ilegges mangelmerknad for defekt lokk til tilhengerkontakt.

Det skal ikke ilegges mangelmerknad dersom traktor ikke har påmontert elektrisk forbindelse («tilhengerkontakt») til tilhenger.

4.12. Ikke obligatoriske lykter

Følgende krav gjelder for ekstra fjernlys:

Antall – Fritt antall lykter for ekstra fjernlys.

Lysstyrke – Det er ingen begrensning til maksimal tillatt lysstyrke.

Plassering – Lykter for ekstra fjernlys må plasseres symmetrisk i forhold til traktorens langsgående senterlinje.

Merking – Lyktene skal tilfredsstillende kravene til merking i forhold til traktorens årsmodell.

Bryter – Det er ikke krav til egen bryter for ekstra fjernlys (Når det skiftes til nærlys, skal alle fjernlys slukke).

Det er ikke krav om parvis montering.

Det skal ikke ilegges mangelmerknad for fjernlys montert bak grill, forutsatt at traktorens originale fjernlys er intakt og fungerende (minimumskrav til fjernlys er tilfredsstilt).

Fjernlys montert på tak (inkl. bøyle m.m.) er tillatt såfremt monteringen ikke medfører refleksjon for fører når lysene er i bruk.

5. AKSLER, HJUL, DEKK OG HJULOPPHENG

5.2.3. Dekk

Dekk skal som utgangspunkt være i henhold til vognkort, tabell i instruksjonsbok eller annen dokumentasjon fra fabrikant.

Det er viktig å merke seg at traktoren i vognkort kan være oppgitt med lastindeks og hastighetsindeks i samsvar med dekkene som var montert på traktoren fra fabrikk, og at dette ikke nødvendigvis er minimumskravet.

Dersom dekkene ikke tilfredsstillers spesifikasjonene i dekk-rubrikken i vognkortet, må man derfor kontrollere dekkenes merking opp mot egenvekten og traktorens registrerte topphastighet før det eventuelt ilegges mangelmerknad.

Dekkenes hastighetsindeks skal tilfredsstillere traktorens topphastighet (se ytterligere henvisning til STRO-dekkhåndbok nedenfor).

Dekkenes lastindeks skal som minimum tilfredsstillere traktorens egenvekt (se ytterligere henvisning til STRO-dekkhåndbok nedenfor). Minimumskravet ved PKK av traktor er altså at summen av bæreevnen på de påmonterte dekkene må være høyere enn traktorens egenvekt inkludert fører. Det er ikke et krav at lastindeks skal tilfredsstillere traktorens høyeste tillatte akselvekter, siden traktorens faktiske tillatte aksellaster og totalvekt blir bestemt ut fra dekkenes lastindeks.

Se for øvrig utfyllende informasjon i STRO-dekkhåndbok. Der er det blant annet tabeller som setter sammenheng mellom belastningskode og hastighetskode. Prinsippet for tabellene er at dersom hastighetskoden er høyere enn minimumskravet kan det tillates en «overbelastning» når det gjelder vekt, og motsatt dersom hastighetskoden er lavere enn minimumskravet.

Eksempler fra STRO-dekkhåndbok:

Tabellen for drivhjulsdekk på side merket med «T 001.01» viser at et dekk med hastighetsmerking A8 får sin bæreevne redusert med 9 % sammenlignet med verdien for belastningskoder i tabell «A001.06», dersom traktorens registrerte topphastighet er 50 km/t.

Tabellen for spesialdekk på side merket med «T 003.01» viser at «high speed traktordekk» med hastighetskode D får sin bæreevne øket med 5 % sammenlignet med verdien for belastningskoder i tabell «A001.06», dersom traktorens registrerte topphastighet er 50 km/t.

5.3.4. Opphengskuler og foringer

Ved vurdering av støvmansjetter skal det ilegges mangelmerknad c) dersom det er hull i mansjetten (mulighet for inntrengning av fremmedlegemer/væske). Mangelmerknad e) ilegges ved større hull/flenger.

6. UNDERSTELL OG UNDERSTELLSUTSTYR

6.1.2. Eksosrør og lyddempere

Kontrollen inkluderer også eksosrør fra tilleggs-varmer.

Eksoslekkasje fra innsprøytningsdyser er også omfattet av dette kontrollpunktet.

6.1.7. Drivverk

Ved vurdering av støvmansjetter skal det ilegges mangelmerknad k) dersom det er hull i mansjetten (mulighet for inntrengning av fremmedlegemer/væske). Mangelmerknad m) ilegges ved større hull/flenger.

6.2.9. Annet innvendig og utvendig tilbehør og utstyr

Sikringsinnretninger for trepunktsoppheng skal kontrolleres. Dette inkluderer låsemekanismer/låsebolt/låsesplint mv.

Selve lesseapparatet skal ikke kontrolleres utover kontroll av innfestning og for lekkasjer, samt med tanke på traktorens kjøring på vei (låsemekanismer, fare for svikt eller brudd og lesseapparatets posisjon under kjøring).

6.2.10. Skjerming av hjul og skvettlappinnretninger

Krav til skjerming av hjul gjelder ikke for traktorer registrert med kode T5.

7. ANNET UTSTYR

7.1.2. Bilbelters/beltelåsers tilstand

Det skal det ikke ilegges mangelmerknad for manglende montering av bilbelte i traktor for kontroller som utføres før 1. mai 2024.

For kontroller som utføres fra og med 1. mai 2024:

Traktorer registrert første gang fra og med 1. januar 2010 skal ilegges mangelmerknad dersom bilbelte ikke er montert.

For traktorer som er registrert før 1. januar 2010 skal det ilegges mangelmerknad dersom bilbelte ikke er montert, forutsatt at det ved en enkel visuell kontroll avdekkes at traktoren har godkjente beltefester (kjennetegnes med gjenger av typen 7/16" UNF).

8. SKADEVIRKNINGER

8.1. Støy

Kontroll av støy skal inntil videre utføres ved at traktorens støynivå observeres, både ved tomgang og ved rusing. Mangelmerknad a) ilegges dersom traktoren åpenbart støyer mer enn det som er tillatt.

Inntil videre skal det altså ikke utføres måling av støy på traktor. Statens vegvesen vil komme nærmere tilbake til kontrollmetode.

8.2.3.1. Avgass generelt og motorgange

Det skal ikke ilegges mangelmerknad dersom OBD-feilindikator indikerer feil eller feilfunksjon for traktorer, dette siden det ikke eksisterer en felles plattform for egendiagnose på kjøretøygruppen. Merk at resten av kontrollpunktet likevel skal kontrolleres (motorgange og røyk mv.).

Endringslogg

Dato	Versjon	Endring
12.09.2022	4.0	Dokument opprettet
02.11.2022	4.1	Fjernet krav om at traktor skal fremstilles til kontroll med dekk tilpasset bruk på vei.
03.01.2023	4.2	Presisering angående støymåling
10.01.2023	4.3	Presiseringer for kontrollpunkt 5.2.3, markert i venstre marg.
03.05.2023	4.4	Presisering av kjøretøyteknisk regelverk, rattkule, og automatisk aktivering av tilhengerbrems. Endringer markert i venstre marg.
03.01.2024	4.5	Beskrivelse av krav og forskrifter, flyttet fra kontrollinstruks til veileder. Nye forklaringer er markert i venstre marg.
08.02.2024	4.6	Presiseringer for kontrollpunkt 7.1.2, markert i venstre marg.

Statens vegvesen
Pb. 1010 Nordre Ål
2605 Lillehammer

Tlf: (+47) 22 07 30 00

firmapost@vegvesen.no

vegvesen.no

Tryggere, enklere og grønnere reisehverdag